

prof. PhDr. Zdeněk Měřínský, CSc.

Prof. Zdeněk Měřínský, dlouholetý vedoucí Ústavu archeologie a muzeologie FF MU, patří k předním českým archeologům a medievistům. Jeho úsilí směřovalo k poznávání kultury středověku, kterému zasvětil většinu svého dosavadního vědeckého života.

Akademická dráha prof. Měřínského nebyla přímá. I když byl po studiích na brněnské univerzitě předurčen k působení na své alma máter, a dokonce zde v letech 1972 až 1974 pracoval jako asistent Katedry prehistorie FF UJEP v Brně, nedovolily mu nepříznivé politické poměry počátku 70. let ve slibně započaté kariéře pokračovat. Na Masarykovu univerzitu se mohl vrátit až v roce 1992, a to nejdříve jako odborný asistent Historického ústavu. Záhy však odtud přestoupil na Ústav archeologie a muzeologie, kde se v roce 1996 habilitoval v oboru slovanská archeologie a v roce 2000 se zde stal i profesorem. V roce 1999 převzal od prof. Vladimíra Podborského vedení ústavu, a to právě v době, kdy mohl být po dlouhých letech ekonomického útlumu 90. let konečně nastartován nový rozvoj vědeckých a pedagogických aktivit ústavu. Pod jeho vedením došlo k nebývalému rozmachu celého pracoviště, které je v současné době složeno z 23 akademických pracovníků a kromě desítek bakalářů a magistrů vzdělává i 73 doktorandů. Ke zvyšování úrovně výuky nových vědeckých pracovníků jistě přispěla i Moravskoslezská škola archeologických doktorandských studií (financováno po dvakrát v letech 2005-2008 a 2009-2012 GA ČR – doktorské granty), kterou prof. Měřínský založil. Pozoruhodných úspěchů dosáhl pod jeho vedením Ústav archeologie a muzeologie FF MU také na poli vědeckém. V letech 1999 a 2005 obdržel od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR dva výzkumné záměry, přičemž především ten druhý s názvem „Interdisciplinární centrum výzkumů sociálních struktur pravěku až vrcholného středověku“ měl výrazný mezioborový charakter a integroval pod vedením prof. Měřínského řadu humanitních i přírodovědných oborů.

Kromě činnosti organizační formuje prof. Měřínský naši i středoevropskou archeologii a medievistiku také jako aktivní badatel. Svědčí o tom jeho nebývalá publikační aktivita, k níž jen těžko hledáme paralely. Za svoji dosavadní kariéru publikoval samostatně 5 monografií a 20 dalších jako spoluautor a dále téměř 700(!) vědeckých studií, článků a dalších textů (výběr do roku 2008 viz Biografie Zdeňka Měřínského ve sborníku k jeho 60. narozeninám: Zaměřeno na středověk. Nakladatelství Lidových novin 2010). Navíc lze konstatovat, že jeho badatelská aktivita v posledních letech nepolevuje, ale naopak narůstá. Důkazem jsou tři objemné monografie – spíše naučně laděné České země od příchodu Slovanů I. (2002, 564 stran) a II. (2006, 968 stran) z řady Dějiny českých zemí (nakladatelství Libri), a především vědecká syntéza raného středověku Morava na úsvitu dějiny (Brno, 2013). Posledně jmenovanou monografii zkompletoval monumentální řadu Vlastivědy moravské, čímž se zařadil mezi takové osobnosti naší vědy, jakými je Jan Janák, Josef Válka, Vladimír Podborský, Jaromír Demek aj.